

กระทู้ถามที่ ๐๘๐

สภาผู้แทนราษฎร

๒๕ มกราคม ๒๕๕๑

เรื่อง การเปิดโอกาสให้เยาวชนเข้ารับการฝึกหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหารเรียนรักษาดินแดน (ร.ด.)

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ตามรัฐธรรมนูญว่าการกระทรวงกลาโหม ดังต่อไปนี้

ปัจจุบันมีปัญหาสังคมเกิดขึ้นมาก สาเหตุสำคัญประการหนึ่งเกิดจากการขาดระเบียบวินัยในสังคม ไม่ปฏิบัติตามกฎ กติกา และขาดการเคารพสิทธิของผู้อื่น หากสังคมมีระเบียบมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ ปัญหาสังคมก็จะลดน้อยลงได้และทำให้สังคมน่าอยู่มากขึ้น ซึ่งการศึกษาวิชาทหาร (ร.ด.) เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สอนให้ผู้เรียนเป็นคนที่ระเบียบวินัยและเคารพกฎกติกาของสังคม อย่างไรก็ตามแม้ว่าการศึกษาวิชาทหาร (ร.ด.) นั้นจะมีการเปิดสอนแก่เยาวชนอย่างครอบคลุมทั่วถึงทั่วประเทศ แต่ก็ยังมีปัญหาในแง่ของการเปิดโอกาสให้เยาวชนเข้ารับการฝึกหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร (ร.ด.) ซึ่งมีข้อจำกัดหลายประการในการรับเข้าศึกษา จึงขอเรียนถามว่า

๑. กระทรวงกลาโหมจะสามารถลดเงื่อนไขในการคัดเลือกเยาวชนเพื่อเข้าฝึกเป็นนักศึกษาวิชาทหารได้หรือไม่ เช่น ลดเงื่อนไขเรื่องวุฒิการศึกษา หรือการกำหนดให้ผู้เข้ารับการคัดเลือกต้องมีอายุไม่เกิน ๒๒ ปีบริบูรณ์ เป็นต้น ขอทราบรายละเอียด

๒. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะมีมาตรการสนับสนุนให้เยาวชนสามารถเข้ารับการฝึกหลักสูตรนักศึกษาวิชาทหาร (ร.ด.) ได้อย่างทั่วถึงมากขึ้นหรือไม่ ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในที่ประชุมสภา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

วิชาญ มินชัยนันท์

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคพลังประชาชน

กรุงเทพมหานคร

คำตอบกระทู้ถามที่ ๐๘๐ / ร.

ของ นายวิชาญ มินชัยนันท์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรุงเทพมหานคร

เรื่อง การเปิดโอกาสให้เยาวชนเข้ารับการฝึกหลักสูตร นักศึกษาวิชาทหารเรียนรักษาดินแดน (ร.ด.)

ข้าพเจ้า นายสมิคร สุนทรเวช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ขอตอบกระทู้ถามของท่าน สมาชิกผู้มีเกียรติ ดังนี้

คำตอบข้อ ๑ หน้าที่หลักของกระทรวงกลาโหม คือ การเตรียมกำลัง และการใช้กำลัง เพื่อการป้องกันประเทศ ดังนั้น วัตถุประสงค์ของการรับสมัครนักเรียน นักศึกษา จากสถาบันต่าง ๆ เข้ารับการฝึกในหลักสูตรการฝึกวิชาทหารนั้น มีวัตถุประสงค์สำคัญ คือ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกมีความรู้ ทางทหาร ในระดับที่สามารถจะเป็นผู้บังคับบัญชา ตั้งแต่ระดับผู้บังคับหมู่ถึงระดับผู้บังคับหมวดได้ ซึ่งหลังจากมีการขึ้นทะเบียนกองประจำการและนำปลดตามกฎหมายแล้ว เยาวชนกลุ่มนี้จะเป็นกำลังพล สำรอง ระดับผู้บังคับบัญชาของกองทัพไทยต่อไป หากประเทศชาติเข้าสู่ภาวะสงคราม เยาวชนในกลุ่มนี้ จะต้องเข้าประจำหน่วยทหารเพื่อเสริมกำลังและขยายกำลัง ตลอดไปจนถึงใช้ทดแทนการสูญเสียใน ตำแหน่ง “ผู้บังคับบัญชาทหาร” ตามที่กองทัพไทยกำหนดเท่านั้น ดังนั้นจะเห็นได้ว่า หากผู้เข้ารับการ ฝึกวิชาทหารมีวุฒิการศึกษาไม่เพียงพอแล้ว จะเป็นการลดประสิทธิภาพกำลังพลของกองทัพไทยในยาม สงครามโดยตรง เพราะการสงครามในปัจจุบันได้นำเอาเทคโนโลยีขั้นสูงมาใช้ในกิจการเป็นจำนวนมาก ดังนั้นหากผู้บังคับบัญชาทหารมีความรู้ขั้นพื้นฐานไม่ดีเพียงพอแล้ว ก็จะไม่สามารถฝึกหรือควบคุม กำกับดูแลให้ผู้ได้บังคับบัญชาใช้อาวุธยุทธโปกรณ์ต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพได้

ปัจจุบันนี้ มีการกำหนดลักษณะคุณสมบัติด้านวุฒิการศึกษา โดยกระทรวงกลาโหมได้ใช้ กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๐ (พุทธศักราช ๒๕๒๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมการฝึกวิชา ทหาร พุทธศักราช ๒๕๐๓ และแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒ (พุทธศักราช ๒๕๓๒) กำหนดให้ผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการฝึกวิชาทหารต้องสำเร็จการศึกษาดังแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ หรือ เทียบเท่าขึ้นไป และมีผลการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๓ หรือเทียบเท่า ตามที่กองทัพบกกำหนด ดังนั้นจะเห็นได้ว่าวุฒิการศึกษาที่กำหนดไว้ในขณะนี้เมื่อเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ของการนำไปใช้แล้ว ถือได้ว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำมากอยู่แล้ว ซึ่งหากให้กระทรวงกลาโหมลดเงื่อนไขด้านวุฒิการศึกษา สำหรับ ผู้ที่จะสมัครเข้ารับการฝึกวิชาทหารตามหลักสูตรการฝึกวิชาทหารของกระทรวงกลาโหม ลงไปมากกว่า

นี้อีกนั้น จะมีผลกระทบต่อการจัดเตรียมกำลังของกระทรวงกลาโหมอันจะเกี่ยวพันไปถึงความมั่นคงของชาติด้านการทหารโดยตรงอีกด้วย

สำหรับการกำหนดอายุในปัจจุบันนี้ ได้ใช้กฎกระทรวงฉบับเดียวกับที่กล่าวไปแล้ว ซึ่งได้กำหนดให้ผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับการฝึกวิชาทหารในหลักสูตรการฝึกวิชาทหารของกระทรวงกลาโหมต้องมีอายุไม่เกิน ๒๒ ปีบริบูรณ์ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการรับราชการทหารอยู่แล้วนั้น หมายถึงถ้ายึดถือเกณฑ์ส่วนใหญ่ในการศึกษาของเยาวชนในประเทศตามปกติแล้ว อายุ ๒๒ ปี จะศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษาปีที่ ๔ ดังนั้นหากให้ลดเงื่อนไขในข้อนี้ โดยการให้เพิ่มอายุมากขึ้นไปอีกนั้นก็อาจจะไม่สอดคล้องกับประเด็นของการตั้งกระทู้ถาม คือ การเปิดโอกาสให้เยาวชนเข้ารับการฝึกหลักสูตรวิชาทหารของกระทรวงกลาโหมให้มากขึ้น อีกทั้งหากให้เพิ่มอายุ สมมุติเป็น ๓๐ ปี เมื่อเข้ารับการฝึกในหลักสูตรวิชาทหารของกระทรวงกลาโหมจนสำเร็จแล้ว ต้องใช้เวลาอีก ๕ - ๖ ปี กว่าจะนำมาใช้เป็นกำลังพลสำรองระดับผู้บังคับหมวดได้ อายุจะอยู่ที่ ๓๖ ปี ซึ่งผู้บังคับบัญชาในระดับนี้ส่วนใหญ่แล้วกองทัพไทยต้องการเฉพาะผู้ที่อยู่ในวัยฉกรรจ์เท่านั้น จึงทำให้เมื่อได้ผลิตออกมาแล้วจะมีอายุการใช้งานน้อยลงไปด้วย ถือเป็น การเตรียมกำลังที่ไม่คุ้มค่า

คำตอบข้อ ๒ ตามพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๕๗ ซึ่งถือว่ามีความเกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ด้วย ได้กำหนดไว้พอสรุปได้ ดังนี้

มาตรา ๗ “ชายที่มีสัญชาติไทยตามกฎหมาย มีหน้าที่รับราชการทหารด้วยกันทุกคน”

มาตรา ๑๖ “ชายซึ่งมีสัญชาติไทย เมื่อมีอายุอย่าง ๑๘ ปี ในพุทธศักราชใด ให้ไปแสดงตนเพื่อลงบัญชีทหารกองเกินภายในพุทธศักราชนั้น เมื่อลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรานี้แล้ว ให้ถือว่าเป็นทหารกองเกินตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ของพุทธศักราชถัดไป”

มาตรา ๒๕ “ทหารกองเกินเมื่อมีอายุอย่าง ๒๑ ปี ในปีพุทธศักราชใด ต้องไปแสดงตนเพื่อรับหมายเรียก (เรียกมาตรวจเลือกเข้าเป็นทหารกองประจำการ) ที่อำเภอท้องที่ ซึ่งเป็นภูมิลำเนาทหารของตนภายในพุทธศักราชนั้น”

มาตรา ๑๔ “บุคคลดังต่อไปนี้ เมื่อลงบัญชีทหารกองเกินแล้ว ไม่เรียกมาตรวจเลือกเข้ารับราชการทหารกองประจำการในยามปกติ ได้แก่ บุคคลซึ่งอยู่ในระหว่างการฝึกวิชาทหารตามหลักสูตรที่กระทรวงกลาโหมกำหนด ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการฝึกวิชาทหาร”

กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๔ (พุทธศักราช ๒๕๐๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
รับราชการทหาร พุทธศักราช ๒๔๕๗ กำหนดว่า “ทหารกองเกินซึ่งสำเร็จการศึกษาทหารซึ่งสมควร
อยู่ในกองประจำการน้อยกว่า ๒ ปี หรือมิต้องเข้ารับราชการในกองประจำการ คือ ผู้สำเร็จการศึกษา
วิชาทหาร ชั้นปีที่ ๑ ให้รับราชการในกองประจำการ ๑ ปี ๖ เดือน แต่ถ้าเป็นผู้ที่ได้อำนาจให้รับราชการ
ในกองประจำการ เพียง ๑ ปี ผู้สำเร็จการศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ ๒ ให้รับราชการในกองประจำการ ๑ ปี
แต่ถ้าเป็นผู้ที่ได้อำนาจให้รับราชการในกองประจำการ เพียง ๖ เดือน ผู้สำเร็จการศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ ๓
ขึ้นไป ให้ขึ้นทะเบียนกองประจำการแล้วปลดเป็นทหารกองหนุน โดยมีต้องเข้ารับราชการในกอง
ประจำการ

หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการฝึกนักศึกษาวิชาทหารโดยตรง คือ ศูนย์การกำลังสำรอง
ซึ่งจะรับผิดชอบในการฝึกศึกษาของนักศึกษาวิชาทหารในส่วนกลาง ได้แก่พื้นที่ กรุงเทพมหานคร
นนทบุรี นครปฐม ปทุมธานี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร สำหรับในจังหวัดอื่น ๆ ทั่วประเทศ
จะมีศูนย์การฝึกนักศึกษาวิชาทหาร มณฑลทหารบก และหน่วยฝึกนักศึกษาวิชาทหาร จังหวัดทหารบก
อีกจำนวน ๓๔ หน่วย รับผิดชอบครอบคลุมทั้ง ๗๐ จังหวัดที่เหลือ โดยมีหน่วยบัญชาการกำลังสำรอง
เป็นหน่วยวางแผนอำนวยการ ประสานงานผ่านไปทางกองทัพภาคต่าง ๆ เมื่อรวมขีดความสามารถของ
หน่วยที่ทำหน้าที่รับผิดชอบการฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ทั้ง ๓๕ หน่วย (เมื่อบรรจุกำลังพลในอัตราเต็ม)
ทั่วประเทศแล้ว จะมีขีดความสามารถฝึกนักศึกษาวิชาทหารได้ ๒๓๔,๐๐๐ คน แต่ในปัจจุบันหน่วย
ตามที่กล่าวมาแล้ว สามารถบรรจุกำลังพลได้ไม่เกินร้อยละ ๗๕ ของอัตราเต็ม ดังนั้นขีดความสามารถ
ในการฝึกนักศึกษาวิชาทหารย่อมจะลดลงตามสัดส่วนของกำลังพลที่อนุมัติให้บรรจุด้วย อย่างไรก็ตาม
ปัจจุบัน (ปีการศึกษา ๒๕๕๐) หน่วยรับผิดชอบการฝึก ฯ ได้ทำการฝึกนักศึกษาวิชาทหารจำนวน
ทั้งสิ้นประมาณ ๓๑๘,๐๐๐ คน ซึ่งเกินกว่าขีดความสามารถของหน่วย (เมื่อบรรจุกำลังพลในอัตราเต็ม)
ประมาณ ๘๔,๐๐๐ คน

ข้อมูลทะเบียนราษฎร จำนวนชายที่มีสัญชาติไทยในอายุเดียวกัน มีประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ คน
สมัครเข้ารับการศึกษาวิชาทหารตามหลักสูตรการศึกษาวิชาทหารของกระทรวงกลาโหม ประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ คน
(ผู้ซึ่งสำเร็จ รด. ชั้นปีที่ ๓ แล้ว จะได้รับสิทธิ ยกเว้น ไม่ต้องเข้ารับการศึกษาเลือก ฯ ตามกฎหมาย)
คงเหลือ ชายที่มีสัญชาติไทยในอายุเดียวกันที่จะต้องมารับการศึกษาเลือกเข้ารับราชการทหารกอง
ประจำการ (ทหารเกณฑ์) ประมาณ ๔๐๐,๐๐๐ คน ซึ่งในจำนวนนี้จะมีผู้ที่จะต้องคัดออก เมื่อตรวจเลือก

(คัดออกก่อนดำเนินการวิธีจับฉลากใบคำ/แดง) อีกจำนวนหนึ่งคือ คนจำพวกที่ ๒ (คนที่มึนร่างกาย เห็นได้ชัดว่าไม่สมบูรณ์ เท่าคนพวกที่ ๑ แต่ไม่ถึงทุพพลภาพ) ประมาณ ๓๓,๐๐๐ คน, คนจำพวกที่ ๓ (คนซึ่งมีร่างกายยังไม่แข็งแรงพอที่จะรับราชการทหารในขณะนั้น) ประมาณ ๖,๐๐๐ คน, คนจำพวก ๔ (คนพิการทุพพลภาพ หรือมีโรคที่ไม่สามารถจะเข้ารับราชการทหารได้) ประมาณ ๑๑,๐๐๐ คน คนที่มีรูปร่างไม่ได้ขนาด ประมาณ ๒๔,๐๐๐ คน และคนขอผ่อนผันตาม มาตรา ๒๕ (คือบุคคลที่จำเป็นต้องหาเลี้ยงบิดาและมารดา ซึ่งไร้ความสามารถจนหาเลี้ยงชีพไม่ได้ บุตรซึ่งมารดาตายและไม่มีผู้อื่นเลี้ยงดู รวมถึงพวกที่กำลังอยู่ในระหว่างการศึกษาตามที่กำหนดในกฎกระทรวง) ประมาณ ๗๕,๐๐๐ คน รวมคัดออกเมื่อตรวจเลือก (คัดออกก่อนดำเนินการวิธีจับฉลากใบคำ/แดง) ประมาณ ๑๕๔,๐๐๐ คน (ยังไม่รวมคนไม่มารายงานตัวเข้ารับการตรวจเลือก) ดังนั้น จะเหลือคนที่เข้าสู่กรรมวิธีจับฉลากใบคำ/แดง ประมาณ ๒๔๗,๐๐๐ คน

ส่วนความต้องการคนเข้ารับราชการทหารกองประจำการ เมื่อคิดยอด ๑๐ ปีย้อนหลัง ได้ค่าเฉลี่ยปีละประมาณ ๘๒,๐๐๐ คน เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนคนที่เข้าสู่กรรมวิธีจับฉลากใบคำ/แดงแล้ว จะอยู่ที่สัดส่วน ๓ ต่อ ๑ หมายถึง ในทุก ๆ ๓ คน ต้องมีคนจับฉลากได้ใบแดง (เข้ารับราชการทหารกองประจำการ) ๑ คน

จากเหตุผลตามที่กล่าวไปแล้ว สามารถสรุปได้ว่า ปัจจุบันกระทรวงกลาโหมได้พยายามสนับสนุนให้เยาวชนเข้ารับการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาทหารของกระทรวงกลาโหมอย่างเต็มความสามารถอยู่แล้ว เมื่อดูจากยอดการศึกษาวิชาทหารทั่วประเทศในปีการศึกษา ๒๕๕๐ (ทั้งสิ้น ประมาณ ๓๑๘,๐๐๐ คน ซึ่งเกินกว่าขีดความสามารถของหน่วย (เมื่อบรรจุกำลังพลในอัตราเต็ม) ประมาณ ๘๔,๐๐๐ คน) ทั้งนี้เนื่องจากกระทรวงกลาโหมได้เห็นถึงความสำคัญในการให้เยาวชนได้รับการปลูกฝังวินัย อุดมการณ์ความรักชาติ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งเป็นการช่วยแก้ปัญหาสังคมได้ทางหนึ่งด้วย ถึงแม้จะไม่ใช่น้ำที่หลักของกระทรวงกลาโหมก็ตาม หากต้องการเพิ่มโอกาสให้เยาวชนได้เข้ารับการศึกษาวิชาทหารหรือมากกว่านี้ จำเป็นต้องมองไปถึงจำนวนผู้ที่เหลือมารับการตรวจเลือกเข้ารับราชการกองประจำการด้วย ซึ่งปัจจุบันนี้ ในทุก ๆ ๓ คน ต้องมีคนจับฉลาก ได้ใบแดง (เข้ารับราชการทหารกองประจำการ) ๑ คน ถ้ามีการเพิ่มโดยไม่คิดถึงผลกระทบใด ๆ แล้ว ต่อไปอาจไม่มีคนเพียงพอในการเข้ารับราชการทหารกองประจำการในที่สุด